

Грижа за зеленчуците през март-април

Автор(и): Растителна защита
Дата: 20.03.2016 Брой: 3/2016

*През този период се засяват се разсадите за средноранно производство на домати, пипер, патладжан, които не се пикират. Директно на полето се засява грах, магданоз, моркови, воден лук, праз, а в началото на април – фасул. Към края на март се разсаждат **домати**, а след това - **пипер и краставици** в полиетиленови оранжерии. В първата десетдневка на април се засяват безразсадните домати. Как да ги опазим здрави?*

- Предсеитбено третиране на семената: от грах, фасул, моркови и магданоз, последвано от промиване в течаща вода за 30 мин. и просушаване.
- Поддържане на оптимален температурно-влажностен режим на въздуха и почвата за предпазване от **лъжливо сечене**. При поява на **истинско сечене** най-напред се отстраняват болните растения, а почвата под тях се обеззаразява. Здравите растения се поливат с фунгицидна смес. Третиране на разсада преди разсаждането и една седмица преди изнасянето му на открито.

· При културите в оранжерии е възможно нападение от **склероцийно** и **кореново гниене**. За борба срещу **кореновото гниене** се процедира по същия начин, както при сеченето, но растенията се поливат 1-2 пъти с фунгицидна смес по 0,5-1 л/растение. Срещу **склероцийното гниене** растенията и почвата се пръскат с фунгицид, а петната по стъблата се намазват с кашица от същия препарат.

· По разсадите и разсадените вече зеленчукови култури може да се наблюдават следните болести:

домати - **кафяви листни петна (алтернариоза), брашнеста мана, сиво гниене (ботритис), листна плесен**; краставици – **брашнеста мана, кубинска мана**

Борбата срещу тях се извежда чрез прилагане на следните средства:

Най-често по оранжерийните култури вредят: **оранжерийна белокрылка, листни въшки, трипсове, миниращи мухи, гъсеници, паяжинообразуващи акари, домотов ериофиден акар**. За борба срещу тях се прилагат инсектициди, посочени в Списък ПРЗ/2016. При **предзимното зеле** на открито може да се появи **мана**. През този период освен **чесновата муха** вреди и **зелевата**.

Лук и чесън за зелено, както и репички, които ще се предлагат скоро на пазара, да не се третират! Да се има предвид, че културите – разсади и оранжерийно производство, се намират в различни фенофази, дори някои са в плододаване. Необходимо е подборът на пестицидите да се прави много внимателно, съобразено с карантинните им срокове.

Маната може да се прогнозира

Маната по лука не се пренася чрез семената, а презимува като ооспора в почвата и мицел в луковичите. Известно е, че системно болните растения, израсли от дифузно заразените луковичи, спорообразуват и заразяват здравите растения през май, а в някои години и през април, докато ооспорите заразяват по-късно. Затова системно болните са по-удобни за наблюдения и прогнозиране.

Най-важният момент е точното установяване на деня на начално спорообразуване на гъбата. Затова наблюденията върху системно болните растения се извършват ежедневно от началото на април при лука III година и след 20 април и през май при лука II година. Спорите на маната се образуват при температура от 3 до 27°C (с оптимум 12-13°C). Освен това за спорообразуване е необходима влажност на въздуха над 95% в продължение на 6 часа след 0-1 часа през нощта, а за заразяване на листата - капка вода (обилна сутрешна роса по листата) в продължение на 6-8 часа. При такива условия дължината на инкубационния период е 10-14 дни и първото пръскане трябва да се извърши 1-2 дни преди неговото изтичане, т.е. преди да се появят симптомите на болестта.
